

Irak: Ervervelse av statsborgerskap for utenlandske borgere

- Har utenlandske borgere adgang til å søke om statsborgerskap i Irak, og hvilke kriterier vil i så tilfelle være gjeldende?

Denne responsen tar for seg hvorvidt utenlandske borgere kan erverve irakisk statsborgerskap, og hvilke kriterier som i så tilfelle vil være gjeldende. Responsen tar kun for seg bestemmelsene i lovverket som regulerer dette. Den ser ikke på anvendelse av lovverket og gjeldende praksis, da svært lite informasjon om dette er tilgjengelig.

Det er primært to lover som er aktuelle i denne sammenhengen, og som omtales i responsen. Lov nr. 26 av 2006 (Iraqi Nationality Law 2006; قانون الجنسية العراقية [Den irakiske nasjonalitetsloven] 2006), kjent som nasjonalitetsloven, regulerer spørsmål knyttet til statsborgerskap, og er således den viktigste. Responsen omtaler imidlertid også lov nr. 76 av 2017 (Law on the Residence of Foreigners 2017), om innreise og opphold for utenlandske borgere, da bestemmelsene i nasjonalitetsloven gjør at denne også spiller inn.

Tilgang til irakisk statsborgerskap for utenlandske borgere

Utenlandske borgere kan under gitte forutsetninger tilegne seg irakisk statsborgerskap, dette reguleres av nasjonalitetsloven av 2006. Vilkårene som i slike tilfeller vil være gjeldende kan grovt sett deles i to kategorier: de som gjelder for personer som er gift med en irakisk borger og de som gjelder for utenlandske borgere for øvrig. I det følgende omtales først kriteriene som gjelder for utenlandske borgere generelt, og deretter de spesifikke bestemmelsene knyttet til ektefeller.

Artikkel 6 (nr.1) i nasjonalitetsloven åpner for at statsborgerskap kan innvilges til utenlandske borgere generelt, så fremt de møter visse kriterier. Formuleringen her er vel å merke at innenriksdepartementet (ved ministeren) *kan* innvilge statsborgerskap dersom en møter kriteriene.

Kriteriene som angis i artikkel 6, nr. 1, er som følger:

- At personen (som søker) er myndig (bokstav a).
- At personen har reist inn i Irak på lovlig vis, og bor i Irak når søknaden sendes (bokstav b).
- At personen har oppholdt seg i Irak lovlig i minst ti år sammenhengende før søknaden sendes inn (bokstav c).
- At personen kan ivareta eget livsopphold (og kan gjøre dette på en måte som er kjent, hvilket presumptivt betyr på en måte som er legitim).

Artikkelen stiller videre krav om at personen har god vandel og ikke er dømt for alvorlige forhold og ikke er bærer av smittsomme sykdommer (communicable diseases).

I samme artikkel slås det videre fast at palestinere ikke kan innvilges irakisk statsborgerskap (nr. 2), og at statsborgerskap ikke kan gis utenlandske borgere med det formål å endre landets demografiske sammensetting (nr. 3).

Tilgang til statsborgerskap for ektefeller av irakiske borgere

Både kvinner og menn som er gift med irakiske borgere kan tilegne seg irakisk statsborgerskap, men adgangen til dette og vilkårene som gjelder er noe forskjellige for kvinner og menn.

Artikkel 7 omhandler utenlandske menn gift med irakiske kvinner, og slår fast at utenlandske menn *kan* gis statsborgerskap dersom de møter kriteriene angitt i artikkel 6. Det spesifiseres imidlertid at krav til botid er fem år snarere enn ti år, og at paret også må ha vært gift i denne perioden.

Lovens artikkel 11 omhandler utenlandske kvinner gift med irakiske menn. Denne slår fast at disse *skal* innvilges statsborgerskap så fremt de møter visse kriterier. Det er således en vesentlig forskjell i adgangen til statsborgerskap for utenlandske menn og kvinner gift med irakiske borgere.

Artikkel 11 (nr. 1 til 3) angir videre følgende kriterier for at en utenlandsk kvinne gift med en irakisk mann skal innvilges irakisk statsborgerskap:

- At søknad er sendt til innenriksministeriet (ved ministeren).
- At det har gått minst fem år siden paret giftet seg, og at kvinnen har bodd i Irak i minst fem år.
- At paret har vært sammenhengende gift frem til og fremdeles er gift når søknad sendes om statsborgerskap. Det gis imidlertid et unntak for dette dersom paret har blitt skilt eller mannen er død, hvis paret har felles barn.

Innreise til Irak for utenlandske borgere

Som det kommer frem av lovbestemmelsene ovenfor, er det en forutsetning dersom en skal søke om irakisk statsborgerskap at en har oppholdt seg en gitt periode i landet, og at både innreise og opphold har vært lovlig. Innreise og

opphold for utenlandske borgere reguleres av lov nr. 76 av 2017 (Law on the Residence of Foreigners 2017; قانون إقامة الأجانب [Lov om opphold for utenlandske borgere] 2017).

Av denne loven fremgår det at utenlandske borgere etter søknad kan innvilges ulike typer innreisevisum til Irak, enten for turisme/besøk eller for arbeid eller studier (artikkel 7, bokstav a til k). Innreisevisum gir typisk rett til opphold i 30 til 60 dager, og kan fornyes etter søknad. Artikkel 8 angir hvilke kriterier en person må møte for å få innvilget innreisevisum.

Artikkel 9 viser til at en person kan gis innreise og opphold i inntil ett år for visse, bestemte forhold, knyttet til studier eller til samvær med familie. Mer spesifikt kan dette innvilges for personer som ønsker å være sammen med sin verge/husholdleder (artikkel 9, nr. 1), for utenlandske kvinner som har vært gift med en irakisk mann som nå er enker eller fraskilte (artikkel 9, nr. 3), for utenlandske borgere som p.t. er gift med irakere og deres barn (artikkel 9, nr. 4).

I tillegg kan slike visa innvilges til personer som studerer ved irakiske universiteter, høyskoler eller lignende institusjoner (artikkel 9, nr. 2). Det kan også innvilges til personer som gjennomfører studier ved religiøse sjiainstitusjoner, på arabisk kjent som *hawza* (flertall *hawzat*). I slike tilfeller vil visumet også kunne omfatte studentens familie, men det spesifiseres ikke hvem som omfattes som «familie» i denne sammenhengen.

Opphold i Irak for utenlandske borgere

Artikkel 18 til 23 tar for seg opphold for utenlandske borgere i Irak. I artikkel 19, nr. 1, slås det fast at en utenlandsk borger som ønsker å oppholde seg i Irak utover varigheten av sitt innreisevisum kan søke om dette, og eventuelt innvilges opphold i ett år. Vedkommende kan så søke om ytterligere ett år når perioden utløper, og dette kan gjøres «mange ganger» så lenge grunnlaget for å innvilge opphold fremdeles er gyldig (Law on the Residence of Foreigners 2017). Det spesifiseres ikke i artikkelen hva som gir grunnlag for opphold, men det fremkommer av loven at dette blant annet gjelder forhold som arbeid eller studier i landet, eller ekteskap med en irakisk statsborger.

Artikkel 21 (nr. 1, bokstav a til f) åpner for at utenlandske borgere kan innvilges opphold i inntil tre år, med mulighet for fornyelse. Dette fordrer at man «yter en nyttig tjeneste til landet» og oppfyller ett av følgende kriterier (Law on the Residence of Foreigners 2017; قانون إقامة الأجانب [Lov om opphold for utenlandske borgere] 2017):

- Dersom en ble født i landet og stadig bor i landet (bokstav a).
- Dersom en har reist inn i landet på lovlig vis og bodd i Irak i 15 år eller mer (bokstav b).

- Dersom en er utenlandsk borger som yter vitenskapelige, kulturelle eller kunstneriske bidrag til Irak og har tilbrakt mer enn tre år i landet (bokstav c).
- Dersom en er utenlandsk borger som har bodd minst seks år i landet og samtidig arbeidet for myndighetene, og som ønsker å forbli i landet etter at deres arbeid er avsluttet (bokstav d).
- Dersom en er utenlandsk borger som gjennomfører/planlegger å gjennomføre studier ved sjiareligiøse institusjoner kjent som *hawzat* (bokstav e).
- Dersom en er utenlandsk investor og/eller forretningsmann som har investeringer eller driver kommersielle foretak i landet (bokstav f).

Samme artikkel slår fast at et slikt opphold også kan innvilges til utenlandske kvinner gift med irakiske menn (artikkel 21, nr. 3), samt til utenlandske menn gift med irakiske kvinner så lenge ekteskapet vedvarer (artikkel 21, nr. 4).

Kort oppsummert

I sum forstår Landinfo lovverket dithen at det er mulig for en utenlandsk borger å søke om og innvilges lovlig opphold i Irak, for deretter å søke om statsborgerskap etter ti års sammenhengende lovlig opphold. Dette fordrer at en har det som i lovverket refereres til som et gyldig grunnlag for opphold i landet, og møter visse kriterier. Landinfo har ikke kjennskap til anvendelse av lovverket, og hvorvidt dette i praksis er gjennomførbart.

For utenlandske borgere som er gift med irakiske borgere er situasjonen noe annerledes. Lovverket gir disse enklere adgang til innreise og opphold i landet, og kravene til botid i landet for å kunne innvilges statsborgerskap er også kortere. Lovverket tilsier at utenlandske kvinner gift med irakiske menn *skal* innvilges statsborgerskap dersom de møter kriteriene, mens utenlandske menn gift med irakiske kvinner *kan* innvilges dette så fremt de møter kriteriene.

Om Landinfos responser

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) innhenter og analyserer informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om.

Landinfos responser er basert på opplysninger fra nøye utvalgte informasjonskilder, og kan bygge på både skriftlig og muntlig kildemateriale. Opplysningene er behandlet i henhold til [anerkjente kvalitetskriterier for landinformasjon](#) og [Landinfos retningslinjer for kilde- og informasjonsanalyse](#).

En respons er et svar på konkrete spørsmål som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo, og er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema. Responsene er utarbeidet innenfor korte frister, og kildegrunlaget er ikke alltid like bredt som i våre temanotater.

Landinfo er en faglig uavhengig enhet, og informasjonen som presenteres, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser gir heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

Referanser

Skriftlige kilder

Iraqi Nationality Law (2006). *Iraqi Nationality Law No. 26 of 2006*. Tilgjengelig fra <https://www.refworld.org/pdfid/4b1e364c2.pdf> [lastet ned 23. mai 2023].

Law on the Residence of Foreigners (2017). *Iraq: No. (76) of 2017 Law on the Residence of Foreigners (Unofficial translation)*. Tilgjengelig fra <https://www.refworld.org/legal/legislation/natlegbod/2017/en/122521> [lastet ned 28. februar 2025].

قانون إقامة الأجانب [Lov om opphold for utenlandske borgere] (2017, 23. oktober). *قانون رقم 76 لسنة 2017 إقامة الاجانب لسنة 2017* [Lov nr. 76 av 2017 om opphold for utenlandske borgere]. Tilgjengelig fra <https://moj.gov.iq/upload/pdf/4466.pdf> [lastet ned 22. oktober 2025].

لسنة (26) قانون الجنسية العراقية رقم (2006). *قانون الجنسية العراقية لسنة 2006* [Iraqi Nationality Law No. 26 of 2006]. Tilgjengelig fra <https://www.refworld.org/cgi-bin/texis/vtx/rwmain/opendocpdf.pdf?reldoc=y&docid=4b1e365a2> [lastet ned 23. mai 2023].

© Landinfo 2025

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.